

Maaste bør det anføres, at det letter Opfattelsen af Fremstillingen, naar man lægger Mærke til, at jo tættere Snittene ligge paa Raartet, desto stærkere straanende er Jordsmonnet; endvidere, at der næsten altid paa de forholdsvis dybest liggende Steder findes Vand, Moser eller Enge, saa at man altsaa ved at holde dette fast, naar man paa Raartet træffer et mindre lukket Snit, ikke let kan tage fejl af, om det fremstiller en Bakketop eller et Hul. Det er saaledes øjensynligt, at det lukkede Snit tæt Øst for Bakken 45 er et Hul. Jo mere regelmæssig og ensartet Snittene følge paa hinanden, desto mere jævnt straanende og afglattet er Jordsmonnet, og desto mere lerholdigt er det i Reglen. Omvendt jo mere forvredne og uregelmæssige Snittene vise sig, desto mere er Jordsmonnet knudret og besværsligt, i Reglen tillige sandholdigt. En karakteristisk Forskjel fremtræder saaledes mellem de stejle Skrænter i Karolineplantage og i Nærheden af Kongebro, den mere afglattede, men dog altid stærkt straanende Bakke, der udbreder sig mellem Krybestov og Dgenrade, og endelig de jævner Flader, der give Eggen Øst og Sydvest for Middelfart et Udseende helt modsat det, den har paa den vestlige Side af Dyen, ud imod Hindsgavl's Odde.

E. M.

Et Bidrag til Rodellens Karakteristik.

Naar man læser Beskrivelserne over de tropiske Landes Planteverden, da forbauses man over den Mangfoldighed af Arter og Former, der, saa aldeles forskjellige fra vore egne Naturfrembringelser, dukke op for vore beundrende Blikke. Man veed ikke, hvad der fængsler os mest, det Fortryllende, det Vidunderlige eller det Storartede, som Beskriveren fremstiller

for vor Fantasi. Man veed ikke, hvad man mest skal beundre, de mægtige Urskove med deres sammenknyttende Lianer med den sig højthvælvende pragtfulde Blomsterverden, eller de i diametral Modfætning hertil, vidunderlige krybende Mangrovekratte med deres mangfoldige Luftrødder, der ere skabte til et naturligt Bærn imod Havet.

Denne mærkværdige Evne til at danne Luftrødder, ej alene fra Stammerne, men ogsaa højt oppe fra Kronernes Grene, hvilket er flere af de tropiske Planter egen, maa imidlertid særlig vække Forsmandens Forbauselse og Opmærksomhed som Noget, man aldeles ikke kjender hos os. Dette er en saa ejendommelg Maade for en Skov at forplante og forevige sig paa, at man ikke noksom kan beundre den. Ved en saadan Forplantningsevne maa man tro, at selv de mest extreme Naturbegivenheder ikke kunne lægge Hindringer iveau imod Skovens Udbredelse.

Endstjønt denne Evne til at danne Luftrødder udelukkende synes at være forbeholden den tropiske Planteverden, kunne vi dog ogsaa hos os finde Repræsentanter, der besidde lignende Egenstaber, rigtignok i en betydelig formindsket Grad, og ikke med Hensyn til selve Træartens Udbredelse, men kun med Hensyn til dens egen Befæstning i Jorden.

Denne Repræsentant er Rødelven!

Under visse Forhold besidder denne Træart Evne til at frembringe tydelige og ret antagelige Luftrødder. Det er Fugtigheds- og Styggeforholdene i en vis Grad, der begunstige denne mærkværdige, hos os vistnok enestaaende Røduvikling hos Rødelven. De Fleste af os ville vel endnu kunne mindes i de tidligere vandrige Moser at have seet Elletræer staaende paa 2 til 3 Alen høje Tromper? Det er vel ikke Alle der have studset ved dette Særsyn og søgt at forklare sig Grunden hertil. Det er netop Udviklingen af Luftrødderne, som Ellen i Forhold til Vandets Stigen og Synken har havt Evne til at frembringe, der har foranlediget dette. Vandets Stigen har bevirket disse Rødders Fremkomst højere oppe paa Stammen, og de ere i en forholdsvis meget kort Tid

naaede ned i Jorden og have rodfæstet sig. Disse nye og friske Rødder have ved deres større Livskraft taget Luven fra de ældre, overgroet disse og omsider berøvet dem alle Subsistensmidler, saa at de tilfaldt ere gaaede ud, forsvundne og have saaledes efterladt de aabne Rum, hvoraf der fandtes saa mange i de gamle Tromper, saa at Bevogningen paa samme kom til at staa som paa Stylder. Enhver saadan endnu eksisterende Elletrompe (de ere endnu ikke overalt forsvundne) er et levende Vidnesbyrd om Rødellens Evne til at danne Luftrodder.

Af omtr. 16 Aars gamle, plantede Elle har jeg bevaret en Del Stød med et Stykke af Stammen, der præsenterer de kraftigste og mest udprægede Luftrodder 1 til 2 Fod over den egentlige Rodstof, foruden en stor Del mindre Rødder, som, svævende i Luften, endnu ikke havde naaet at befæste sig i Jorden. Disse Elle ere plantede paa Rabatter i en temmelig vandrig lille Mose, hvor man, paa Grund af forholdsviis for store Udgravningsomkostninger, ikke kunde blive tilstrækkelig Herre over Vandet. Luftrodderne ere fremkomne i stor Mængde under Paavirkning af Vanddampe og under Styggen af Mose- og Vandplanter, hvoriblandt især den bredbladede Iris og Stargræsset havde stor Betydning.

Sporvidt denne Egenstøb hos Rødellen til at danne Luftrodder kan have nogen Betydning med Hensyn til dens forstlige Behandling, er mig endnu ikke ganske klart. Det hænder imidlertid undertiden, naar man første Gang vil sætte en Elleplantning paa Roden, at da en stor Del af Stødene gaa ud; dette ofte ikke ubetydelige Tab er jeg temmelig vis paa at undgaa, naar man hugger Stammerne af ovenfor Luftrodderne, hvis saadanne have dannet sig, og hvis disse, paa Grund af ugunstige Forhold, ikke skulde være fremkomne, da ovenfor den Region hvor de pleje at bryde frem, altsaa mindst en Fod over Jorden. Forøvrigt vil vist Enhver, der har havt sin Opmærksomhed henvendt derpaa, have bemærket en vedvarende Udholdenhed og ualmindelig Friskhed i Bevogningen paa de oftnævnte gamle Tromper, hvad enten denne har bestaaet af

ældre overholdte Elle eller af Lavstov. Det var vel ikke saa ganske ubeføjet heraf at uddrage den Slutning, at vi, naar vi se hen til vor mangfoldige nyere Ellekultureres temmelig ynkelige Forfatning, dertil kunne finde Aarsagen i, at man i Reglen ikke holder Moserne fugtige nok efterat Forrynningen er bleven gjeunemført og saa vidt fremvoren, at den kan taale Vandstanden. Saa meget troer jeg at turde paastaa, at den Elleplante, der har havt Lejlighed til at udvikle Lustrødder, er mere udholdende end den, med hvilken dette ikke har været Tilfældet; men for at kunne udvikle disse, udfordres megen Fugtighed og dertil stærk Skygge for Roden, og dette kan kun have i meget vaade Moser.

I hvor ubetydelig end dette lille Bidrag til Rødelens Naturhistorie maa forekomme Mange, har jeg dog ikke troet at burde undlade at henlede Opmærksomheden herpaa, saa meget mere som jeg anseer det som Enhvers Pligt at fremkomme med selv de allerubetydeligste Bidrag, der kunne tjene til at opløse os om den sande Aarsag til Rødelens kummerlige Tilværelse næsten overalt i den nyere Tids Forrynninger af Ellemoserne, paa Grund af hvilken den i mange Egne saa højt fordelagtige Høistovs Drift mere og mere maa opgives, hvis man ikke tilsidt maa se sig nødsaget til ganske at opgive Rødelen og i dens Sted vælge en anden Træart til Mosernes Bevorning, en Opgave der forøvrigt kan være temmelig vanskeligt at løse.

Naar jeg nu tænker tilbage paa vore fordums Ellemoser, da vare disse godt bevogede med Understov, gjennemsprængte med mange gamle højstammede Elle, der alle stode højt paa Tromperne. Paa Størstedelen af disse Moser var der en saa rigelig Vandstand, at de ofte afgang en god Bildandejagt, og alle vare de utilgængelige for Fugtforingen, undtagen paa Is; saa stor var Fugtighedsgraden. Da saadanne Mosers Forrynning kun var mulig ved Plantning, maatte de først udtørres, og derefter er det at Vanskeligheden for Ellens Bevarelse er opstaaet.